

Synopsis Annalium Societatis Jesu In Lusitania

Francus, Antonius

Augustæ-Vindelicorum, M. DCC XXVI.

Annus 1718. Soc. 179.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72313](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72313)

Profecti ad
Indiam.

EX Italia duodecim nostri ad transmarinas regiones ituri exscenderunt Lacobrigæ in Algarbiis. Hospitati in Collegio Portimanesi, terrestri dein itinere Cetobricam venêre, ac Ulyssiponem. Aprilis decimâ sextâ solverunt ad Indiam sexdecim, novem Itali, reliqui Lusitani. Major Italorum pars ex iis erat Siculis, qui in exilium pulsî fuerant, quod noluisse contra edictum Pontificis communicare in sacris cum excommunicatis ob læsam immunitatem Clericorum. Die 25. Februarii, nocte se intendente, navem pulcherrimam ex duabus, quæ ad Indiam parabantur, corripuit ignis: ardebat instar ignei montis, summo totius urbis dolore. In ejus locum suffecta alia: 16. Aprilis in altum sunt ambæ profectæ. Multi morbi nostros vexârunt. Duo tirones Itali vitâ exuti sunt. Qui valebant, aliorum succurrere necessitatibus, cæterâq; Instituti nostri ministeria obiêrunt. Post quinque menses, & septendecim dies Goanum portum affecuti.

Profecti ad
Maranoniam.

Missiones.

2. Ad Maranoniam quatuor fecerunt vela, tres Itali sacerdotes, unus Lusitanus Coadjutor: nempe PP. Hannibal Mazolanus, Aloysius Bucharelius, Marcus Antonius Arnolfinius, & Emmanuel Estevis. Per plures regni dioeceses non pauci sacerdotes, per Conimbricensem duo, duo per Eborensem, alii per alias excurrerunt, multo sui laboris lucro.

Opera in Ebo-
rensi Colle-
gio.

3. Operibus novis sunt illustrata diversa Collegia. In atrio scholarum Eborensum imposita manus ultima propyleo aulae præcipuæ totius Academiae, quod est è marmore polito. Additæ statuæ geminæ marmoreæ, altera Regiæ Majestatis sceptrum, ac solem, altera sacerdotalis dignitatis sustinet manu pastorale pedum, ac Lunam. Utraque adumbrat Fundatoris Henrici tum regalem, tum Pontificiam dignitatem. Totum hujusmodi opus & pulcherrimum, & majestate plenum est. Data nova forma spectabilior fontis marmoreo in atrii medio. Locata in fontis vertice statuæ sapientiæ ex jaspide Genuensi laborata. Cœperunt ornari tessellis atrii parietes. Facies externa portæ principis hinc inde columnis marmoreis reddita pulchrior. Complanata ingens area ante atrium, in quam per gradus descenditur. His, aliisque ornamentis nihil est in urbe Academico atrio spectabilius.

Opera in
Bracharensi,
Brigantino,
& Fayaleusi
Collegiis.

4. In sacello domestico Collegii Bracharensis 27. Decembris locatum Eucharistiæ tabernaculum, Rectore P. Antonio Veiga, qui sacellum idem ampliârat, exornatâque. In multis quoq; auctum est templum. Brigantii inauguratum est pegma majoris aræ, sumptu sexcentos aureos superante. Collegii Fayalensis templum diversis nobilitatum incrementis. Insulâ mense Januario metuendo terræ motu concussâ, cuncti ejus habitatores ad expiandas conscientias affluxêre.

Hymnus Te-
Deum in
Domu Pro-
fessâ.

Rejicitur mu-
nus honori-
ficum.

5. In templo Domus Professæ Ulyssiponensis magno totius urbis concursu, Regibus præsentibus, solemnî ritu cantatus est hymnus Ambrosianus die postremâ anni. Supra modum omnium affectit animos concurs vox populi Choro respondens. In id scholasticos optimè ex Regis voluntate instruxerant nostri præceptores. Illustrissimus D. Patriarcha senatum suum voluit juvari ab aliquo Theologo de nostris. Id Præposito Provinciæ significaverat. Res erat magni momenti, spectatis Instituti nostri legibus, quæ certa munera sæcularia excludunt. Negotio in consultationem adducto, vilius est, rem proponendam Generali, ut, quod optimum factu, ipse decerneret. Responsum ejus fuit, Senatoris Ecclesiastici munus non convenire nostris legibus, ideo nec admittendum. Quâ ratione Domino Patriarchæ satisfactum. Habitæ tamen illi gratia pro singulari de nostra Societate exultatione, & animo in eam honorandam propenso.

6. Portalegræ natalem simul, & 5. Augusti fatalem habuit locum P. Franciscus Garcia. Magnam virtutem cum magno ingenio conjunxit. Rhetoricam professus Eboræ, morales scientias Portalegræ. Valetudo afflicta obstitit, quò minùs iniret altiora in Academiis magisteria. Corpori affecto morbis addita scrupulorum intemperies. Externos, internòsque dolores tulit patientissimè. Dum per vires licebat, labore in ministeriis nostris nequitiam abstinuit. Ajebat felices, quos paratos raperet mors subitanea; eam se poscere, quòd ob scrupulos timeret hostem, cùmque eo luctam in supremo agone. Audite preces; nam inter manus focii juvantis, ut federet, tranquillissimè expiravit.

Obitus P.
Francisci
Garcia,

7. Ulyssipone 30. Octobris in Domo Professæ octogenario major finem vitæ imposuit P. Antonius Cardozus prope Lamécum natus. Tradidit Rhetoricam, & Philosophiam Conimbricæ. Rexit Brigantinum Collegium. Rem Conimbricensis Collegii procurabat diligentissimè, quemadmodum & totius Provinciæ negotia, nulli parcens labori, & sudori, ut cuncta, quæ fuere sui muneris, naviter administrarentur. Postea moderatus est Eborense Collegium, & universam Provinciam. Stranguriâ acerbissimè per multos dies contortus, tulit conformis cum divino placito. Singulis diebus vel antequam lecto affigeretur, expiavit per homologesim conscientiam.

P. Antonii
Cardozi.

8. P. Dionysius Simonius natus Marmeleiræ diœcesis Conimbricæ in Residentia Sanfinesi obiit piissimè. Matri roganti, ut Societatem defereret, respondit: amplius nec vocaret filium, nec à se litteras ullas expectaret, si rursus tale quid scriptura esset. Vel à teneris in virtutem propensus. Novendiali devotione Virginem à Salvatore, ad quam Conimbricæ multus concursus, instanter flagitavit: sibi adipisceretur à Filio aditum in Societatem. Dum inter nos fuit, non vixit dissimilis sibi tironi. Multa charitas illi adversus languentes, multa in adversis patientia. Aliquando in tuenda virginitate illibata vitavit fortiter feminae petulantis incursum. Refugit tanquam inutiles, & noxias sæcularium confabulationes. Religiosum in vocatione sua nutantem ad pristinum propositum revocavit. Minimi fecerat honorem suum. Etiam offensus de venia roganda consulebat.

P. Dionysii
Simonii,

9. Eboræ in loco patrio 27. Decembris septuagenario major celsit è vivis P. Emmanuel Fialius. Profuit multum Collegio Farenfi, dum patrimonii sui pecuniâ fructiferum reddidit uliginosum campum Collegii: nam fossas magno sumptu, quibus aqua emitteretur, aperuit, ac solum agriculturæ capax effecit. Inculpatis fuit moribus, addictissimus cubiculo, & volutandis libris, cibi & somni parcus, insensus otio. Plures annos curæ habuit sodalitium Virginis bonæ mortis. Dominicis diebus jejunus semper obiit solita ejus sodalitatis exercitia. Sermone patrio scripsit quatuor grandia volumina, quæ titulum in fronte præferunt: *Eboræ illustrata*. Texuit inde compendium Latino, & vernaculo idiomate. In tabulario nostri Eborensis Collegii sex ista volumina conservantur.

P. Emmanue-
lis Fiali.

Annus 1719. Soc. 180.

1. **S**exta & vigesima dies Augusti pretiosâ morte P. Joannis Villarii est veneranda. Primam vidit lucem in oppido *Tancos* ad ripam Tagi. Nomen dedit Societati Ulyssipone postremâ die Martii anni 1683. ætatis suæ annò vigesimo. Studebat litteris Eboræ, cùm anno 1688. compulsus desiderii animas salvandi, ardentè petivit, & obtinuit ad Maranoniâ mitti. In ea Domini vinea tum socios rexit, tum desudavit egregiè in convertendis Ethnicis, & excolendis neophytis. Præter multa, quæ peregit, nationem Guanaream è silvis deduxerat in loca mitiora, & magis commoda, ut instrueretur fidei Christianæ dogmatis.

Gloriosa
mors P. Jo-
annis Villarii,

Antonius Franco.

M m m 2

2. In-